

UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA ONA TILI VA ADABIYOT DARSLARINI
INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH

Fozilova Gulnora Hakim qizi

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti 4-bosqich talabasi

Chinniqulov NJ

Ilmiy rahbar: ToshDO'TAU dotsenti, filologiya fanlari nomzodi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada umumta'lim maktablarida ona tili va adabiyot darslarida ona tili va adabiyot darslarida innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish hamda ulaning bugungi ilm-fan uchun ahamiyati haqida so'z boradi. Maqola davomida o'qitishning zamonaviy usullarini qo'llash yuqori samaradorlikka olib kelishi ochib berilgan.*

Kalit so'zlar: *innovatsion texnologiyalar, zipgrade, yangilik, rebus, interfaol metodlar*

Bugungi kunda jamiyatda raqamli ommaviy axborot vositaladan foydalanish juda xilma-xildir. Ular yangi imkoniyatlar yaratadi va yangi yo'llarni ochadi. Ta'lim sohasida talabalar turli xil bilim manbalariga, ijtimoiy turli imkoniyatlarga ega. Bundan tashqari, innovatsiyalar jamiyatning yo'nalishini o'zgartirishi mumkin. Innovatsiyalar ta'lim yoki tajriba tomonidan taqdim etilgan saqlangan bilimlar bilan shakllanadi. Hozirgi vaqtda filologiya fanlarini o'qitishda innovatsion yondashuv o'quv jarayoniga zamonaviy ta'limning o'ziga xos xususiyatlari, hozirgi ehtiyojlari va o'quvchilarning potentsial imkoniyatlaridan kelib chiqadigan yangilikni joriy etishni nazarda tutadi.¹ Atrofdagi muhitni idrok etishga tanqidiy qarash va atrofimizdagi tegishli kasbiy va madaniy muhitni tashkil etishga intilish filologning doimiy ravishda yangi bilimlarni izlashga, o'z intellektual salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarishga moyilligini anglatadi.

O'qitishning interfaol shakllari, usullari va texnologiyalaridan foydalanish, shu jumladan, o'qituvchi va o'quvchilarning birgalikdagi ijodiy faoliyati har bir a'zoning ta'lim jarayoniga individual hissa qo'shishini nazarda tutadi. Kerakli ma'lumotlarni izlash, tizimlashtirish va qo'llash kabi ko'nikmalarni rivojlantirish hal qiluvchi ahamiyatga ega. Faoliyatni o'rganish jarayonida olingan bilim o'quvchilarning mulkiga aylanadi va uning kasbiy faoliyatda yanada samarali ishtirok etishiga imkon beradi. Til, kommunikativ va madaniy kompetensiyalarni shakllantirish zamonaviy filologik ta'limning ustuvor vazifasidir.

Ma'lumki, ta'lim jarayonini amalga oshiruvchi o'quv ishlari, uning mazmuni, shakl va metodlarini zarur emotsiya bilan ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim jarayonida ikkita harakatlantiruvchi subyekt: o'qituvchi bilan o'quvchining har biri o'z maqsadi yo'lida faoliyat ko'rsatishar va ta'lim metodi ularning o'zaro bog'lab turadi. His qilish yo'li bilan bilim olishni tavsiflab V.Okon Polsha maktablarida bilimlarni o'quvchini ruhiy muvozanantdan chiqarish orqali o'zlashtirilishiga erishish ustida ish olib borilganligiga to'xtaladi. Olimning fikricha, o'quv materialini his qilish orqali o'zlashtiriladi. Hissiyot bilimni o'quvchining ongiga

¹ A.G'ulomov, M.Qodirov, M.Ernazarova, B.Bobomurodova, N.Alavutdinova, V.Karimjonova Ona tili o'qitish metodikasi. – Toshkent: 2012

mustahkam joylaydi.² Quyidagi yangi innovatsion metodlar orqali o'quvchilarning darsga qiziqishi va mantiqiy jihatdan aqliy salohiyati yanada ortadi:

1. Quyidagi suratlar orqali yozilish va talaffuz o'rtasidagi farqlarni izohlang.

Eslatma! Ushbu metoddan orfografiya va orfoepiya mavzularida foydalanish mumkin. Rebuslarni yeching. Hosil bo'lgan iboralarni bilib oling.

2					4				=	
		+					=			
		+								
		+					=			
		+								
		+					=			

² Оконь В. Основы проблемного обучения – Москва: “Просвещение”, 1998

Eslatma! Ibora nutq jarayonida hosil bo'lmagan, balki nutqqa tayyor holda olib kiriladigan ko'chma ma'no va obrazga ega birikmadir.

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, islohot islohot uchun emas, avvalo, inson uchun degan edi birinchi Prezidentimiz. Shunga amal qilgan holda ta'limda foylanilayotgan har bir innovatsion g'oyalari o'quvchilarning bilimlarini va ilmiy salohiyatini yanada oshirish qaratilishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. T.2017-488 b
2. Alisher Navoiy. Mabub ul-qulub. Yoshlar nashriyot uyi. 2018-173b
3. Azizxo'jayev N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogic mahorat. T2003-174b
4. G'afforova T va boshqalar. Ta'limning ilg'or texnologiyalari.
5. Sayfulloevna, SS (2022). Tarkibi va xususiyatlari Ta'lim muhiti va uning yaratilishi. Pindus Journal of Culture, Literature, and ELT, 2(3), 118-121.
6. <https://literature.academicjournal.io/index.php/literature/article/view/306>. Sayfulloevna, SS (2023). Xavfsiz ta'lim muhiti va shaxsiy rivojlanish Talabalar. Rasmiy ta'lim xalqaro jurnali, 2(3), 7-12.
7. Genderning psixologik despotizmi muammolari Muammoda tenglik Oilalar. Rasmiy ta'lim xalqaro jurnali, 2(3), 146-152.
8. Qurbonova, M. B. (2023). DAVLAT TILINI RIVOJLANTIRISHNING TARIXIY IJTIMOY ASOSLARI. Sharq uyg'onishi: innovatsion, ta'lim, tabiiy va ijtimoiy fanlar, 3(3), 407-413.
9. Qurbonova, M. B. (2022). O'ZBEKISTONDA TIL SOHASIDAGI SIYOSAT VA TARIXIY HAMIYATI. Sharq uyg'onishi: innovatsion, ta'lim, tabiiy va ijtimoiy fanlar, 2(5-2), 898-904.
10. Qurbonova, M. B., & Elboeva, Sh. B. (2020). PEDAGOGIK TEXNOLOGIYANING MANBALARI, METODOLOGIK ASOSLARI VA UNING TURLARI. Internauka, (22-3)
12. Artikova, S. M. (2021). ABOUT MODERN METHODS OF TEACHING ENGLISH. Theoretical & Applied Science, (4), 414-417.
13. Shaxnoza, A. (2022). PROSODIC FEATURES OF SPEECH FORMS OF ADDRESS IN ENGLISH DISCOURSE IN COMPARISON WITH RUSSIAN. Journal of Modern Educational Achievements, 1, 33-38.
14. Артикова, Ш. М. (2023). Специфика Функционирования Плеоназмов В Русском И Английском Языках. Miasto Przyszłości, 33, 250-254.
15. Artikova, S. (2022). PROSODIC FEATURES OF SPEECH FORMS OF APPEAL IN ENGLISH DISCOURSE IN COMPARISON WITH INTERNATIONAL LANGUAGES. Conferencea, 144-145.
16. Artikova, S. M. (2020). About the importance of teaching foreign languages in the republic of Uzbekistan. ISJ Theoretical & Applied Science, 5(85), 79-83.

17. Artikova, S. M. (2020). О НЕОБХОДИМОСТИ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН. Theoretical & Applied Science, (5), 79-83.

18. Артикова, Ш. М., & Муминова, М. А. (2011). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ТЕХНИЧЕСКИХ ВУЗАХ. УЧЕНЫЙ XXI ВЕКА, 55.

19. Artikova, S. (2022). PROSODIC FEATURES OF SPEECH FORMS OF APPEAL IN ENGLISH DISCOURSE IN COMPARISON WITH RUSSIAN. Conferencea, 142-143.

20. Artikova, S. (2022). FEATURES OF SPEECH FORMS OF ADDRESS IN ENGLISH DISCOURSE IN COMPARISON. American Journal of Interdisciplinary Research and Development, 3, 60-63.

21. Artikova, S. (2022). PROSODIC FEATURES OF SPEECH FORMS OF ADDRESS IN ENGLISH DISCOURSE IN COMPARISON WITH DIFFERENCE INTERNATION LANGUAGES. American Journal of Interdisciplinary Research and Development, 3, 55-59.